

پیامد بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان شهیدبهشتی باجل

ناصر جانمحمدی (MD)^۱، ابراهیم علیجانپور (MD)^۲، مسعود بهرامی (MD)^{۱*}، مجتبی طاهری (MD)^۳، فهیمه حسینی (BSc)^۴

- ۱- گروه ارتودسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی باجل
- ۲- گروه بیهودی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی باجل
- ۳- دانشگاه علوم پزشکی باجل

دریافت: ۹۲/۷/۷، اصلاح: ۹۲/۸/۱۵، پذیرش: ۹۲/۱۰/۱۵

خلاصه

سابقه و هدف: با توجه به شیوع فزاینده حوادث ترافیکی و جراحی‌های مازور در منطقه بر تعداد بیماران نیازمند به مراقبت‌های ویژه نیز افزوده می‌گردد. عوامل موثر بر سرانجام بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه متنوع هستند. هدف این مطالعه بررسی عوامل موثر در سرانجام بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه جراحی بیمارستان شهیدبهشتی باجل می‌باشد.

مواد و روشها: این مطالعه مقطعی بر روی بیمارانی که در سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۰ در بخش مراقبت ویژه جراحی بیمارستان شهیدبهشتی باجل بستری شدند اجرا گردید. جنس، سن، علت پذیرش، روند درمان، مدت زمان بستری و سرانجام بیماران از پروندهای استخراج و عوامل موثر بر سرانجام بیماران مشخص گردید. **یافته‌ها:** از ۳۳۴ بیمار، ۱۷۰ بیمار (۵۰/۸٪) بیهودی کامل یافتند، ۱۰۲ بیمار (۳۰/۵٪) بیمار با بیهودی نسبی مخصوص یا به بخش‌های دیگر منتقل گردیدند، ۵ بیمار (۱/۵٪) جهت اقدامات تکمیلی و ادامه درمان به مراکز تخصصی با پیشرفت‌تر ارجاع شدند و ۵۷ بیمار (۱۷/۲٪) فوت شدند. رابطه معنی‌داری بین سن (سن = ۴۹/۰، $P=0/۰۴۹$) و مدت زمان بستری شدن ($OR=0/۵۲$ ، $95\%CI: 0/۲۸-0/۹۷$) با سرانجام بیماران وجود داشت. بین سطح هوشیاری بیماران و ایتوپاسیون و بین میانگین فشار خون شریانی اولیه و سطح هوشیاری بیماران با سرانجام آنها رابطه معنی‌داری یافت نشد.

نتیجه گیری: آگاهی از عوامل موثر بر سرانجام بیماران در بخش مراقبت‌های ویژه می‌تواند در شناسائی گروه پر خطر و برنامه‌ریزی در یاری رساندن بهینه به آن‌ها در چهت کاهش میزان مرگ و میر مفید باشد.

واژه‌های کلیدی: عوامل موثر، سرانجام، بخش مراقبت‌های ویژه، جراحی.

مقدمه

میزان مرگ و میر در بخش‌های ICU امریکا و کانادا تا ۲۰٪ گزارش گردید (۴-۷). عوامل تاثیرگذار بر مرگ و میر در بخش‌های ICU متنوع بوده و آگاهی از آن‌ها می‌تواند به دست اندرکاران بخش مراقبت‌های ویژه دریافت‌نمود. گروه پر خطر و برنامه‌ریزی در یاری رساندن بهینه و کاهش میزان مرگ و میر کمک نماید (۸-۱۰). شیوع فزاینده حوادث ترافیکی و جراحی‌های مازور نیاز بیشتر به خدمات بخش مراقبت‌های ویژه در منطقه را می‌طلبد (۱۱). با توجه به اهمیت بخش مراقبت‌های ویژه و این که تاکنون مطالعه‌ای در مورد عوامل مؤثر بر سرانجام بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه جراحی بیمارستان شهیدبهشتی باجل صورت نگرفته است، این بررسی انجام گردید تا با شناسائی عوامل مؤثر بر سرانجام بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه جراحی به کاهش مرگ و میر بیماران کمک نمود.

بخش مراقبت‌های ویژه بخشی تخصصی از بیمارستان می‌باشد که در آن مراقبت‌های فراگیر، دقیق و مداوم برای بیمارانی که به شدت بیمار می‌باشند، ارائه می‌گردد. این مراقبت‌ها برای افرادی که وضعیت بحرانی داشته و از نظر پزشکی وضعیت ثابتی ندارند یعنی بالقوه در معرض یک اختلال یا بیماری تهدیدکننده حیات قرار دارند بسیار سودمند است. در این بخش، متخصصین بیهودی و مراقبت‌های ویژه، متخصصین پزشکی وابسته و پرستاران مراقبت‌های ویژه وظیفه خدمت‌رسانی به بیماران را به عهده دارند. مراقبت از بیماران بدخل در بخش‌های (Intensive Care Unit, ICU) قسمت اعظم خدمات بهداشتی مدرن با هزینه گراف را شامل می‌گردد (۱-۳). علی‌رغم پیشرفت‌های روزافزون در زمینه مراقبت‌های ویژه، حتی در کشورهای پیشرفته با برخورداری از امکانات درمانی روزآمد بسیاری از بیماران در بخش ICU جان خود را از دست می‌دهند، بطوریکه

□ این مقاله حاصل پایان نامه مجتبی طاهری و طرح تحقیقاتی به شماره ۸۱۳۳۲۴۶ دانشگاه علوم پزشکی باجل می‌باشد.

* مسئول مقاله: دکتر مسعود بهرامی
ادres: باجل، بیمارستان شهید بهشتی، گروه ارتودسی تلفن: ۰۱۱۱-۲۲۵۲۰۷۱-۳ www.SID.ir

(۱۷/۲٪) فوت شدند. میانگین سنی بیمارانی که بهبودی کامل داشتند و بیمارانی که فوت شدند به ترتیب $۴۸/۴۴ \pm ۲۲$ سال و $۵۵ \pm ۲۴/۶$ سال بود که این اختلاف معنی دار بود ($P=0.49$). به عبارتی افزایش سن با افزایش مرگ و میر همراه بوده است. میزان مرگ و میر در بیماران بستری شده به علت تروما $\approx ۲۱/۵$ ٪ و بعد از جراحی $\approx ۱۲/۶$ ٪ بود ($OR=0.52$, $95\% CI: 0.28-0.97$). به عبارتی شناسنی بهبودی (کامل و نسبی) بیماران ترومایی نصف بیماران بعد از جراحی بود. میانگین مدت زمان اقامت در بخش مراقبت های ویژه $۱۰/۰.۵ \pm ۱۲/۴$ روز با حداقل یک و حداکثر ۹۹ روز گزارش شد. کسانی که بهبودی کامل یافتند میانگین $۹/۱۹ \pm ۱۲/۵۳$ روز و کسانی که فوت کردند میانگین $۱۴/۳ \pm ۱۱/۱۷$ روز در بخش اقامت داشتند که نشان می دهد بیمارانی که فوت کردند مدت زمان بستری طولانی تری داشته اند. میانگین مدت بستری بیمارانی که بهبودی کامل یافتند و فوت کردند به ترتیب $۵/۳$ و $۱۱/۱۷ \pm ۱۲/۵$ روز بود ($p<0.001$). این یافته نشان می دهد بیمارانی که فوت کردند مدت زمان بیشتری در ICU بودند. بین سطح هوشیاری (GCS) بیماران، اینتوباسیون و سرانجام آن ها ارتباط معنی داری وجود نداشت (جدول ۲).

جدول ۲. ارتباط بین سطح هوشیاری (GCS) بیماران، اینتوباسیون و سرانجام آنها در بخش مراقبت های ویژه

اینتوباسیون	بهبود پیدا کرده (%)	فوت شده (%)
شنیدن		
(۲۰/۰) ۸	(۸۰/۰) ۳۲	GCS ≤ 8
(۳/۴) ۴	(۹۶/۶) ۱۱۴	GCS > 8
شنیدن		
(۳۶/۲) ۲۱	(۶۳/۸) ۲۰	GCS ≤ 8
(۱۶/۷) ۲۴	(۸۳/۳) ۱۱۱	GCS > 8

جدول ۳. نسبت شناسنی تطبیق شده و نشده سنی با علت پذیرش، اینتوباسیون و سطح هوشیاری

عوامل موثر در پروگنوza	OR _{MH} ^b (CI%95)	P	OR ^a (CI%95)	P
علت پذیرش	$1/۲۲(0.62-2/84)$	۱	$0.94(0.45-1/93)$	
اینتوباسیون	$3/84(1/93-7/65)$	<0.0001	$4/17(2/11-8/24)$	<0.0001
GCS	$0/23(0/12-0/42)$	<0.0001	$0/23(0/12-0/40)$	$0.94(0.12-0/40)$

OR^a: نسبت شناسنی تطبیق نشده سنی

OR_{MH}^b(CI%95): نسبت شناسنی تطبیق شده سنی

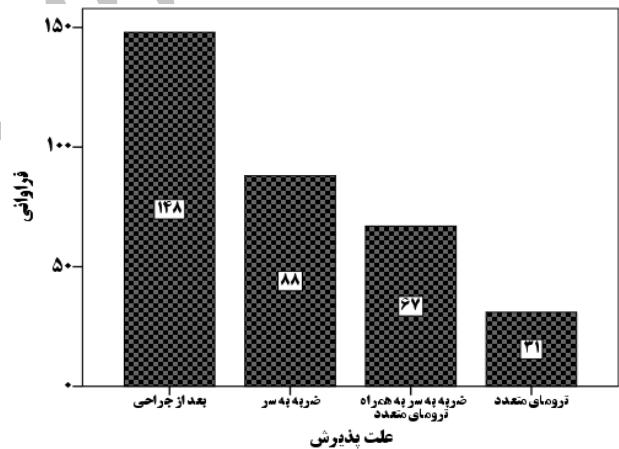
از تمام بیمارانی که در بد و رود میانگین فشار خون شربانی آن ها $\leq 90\text{mmHg}$ و $GCS \leq 8$ بود، ۲۲ بیمار ($38/5$ ٪) و ۳ بیمار ($5/2$ ٪)، فوت کردند. حال اینکه در بیماران با میانگین فشار خون شربانی $> 90\text{mmHg}$ و $GCS > 8$ بود ($43/8/25$ ٪) بوده است که از نظر آماری این تفاوت معنی دار نبود.

مواد و روشها

این مطالعه مقطعی بر روی تمام بیمارانی که در سالهای ۱۳۸۸ لغایت ۱۳۹۰ در بخش ICU جراحی بیمارستان شهید بهشتی با لبل پذیرش شدند، صورت پذیرفت. اطلاعاتی نظیر جنس، سن، علت پذیرش، سطح هوشیاری، میانگین فشار خون شربانی (MAP) در بد و رود بیماران، مدت زمان اقامت در بخش مراقبت های ویژه و سرانجام بیماران از پرونده بیماران طی چکلیستی جمع آوری گردید. بیمارانی که اطلاعات پرونده آن ها ناقص بوده با رضایت شخصی ترجیحی گردیدند از مطالعه خارج و بقیه بیماران وارد مطالعه شدند. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS18 و با آزمون های Chi-square و T-Test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و نسبت شناسنی و حدود اطمینان 95% عوامل موثر در پروگنوza بیماران محاسبه گردید. همچنین $p < 0.05$ معنی دار تلقی گردید.

یافته ها

در طی دوره مطالعه ۳۳۴ بیمار در بخش ICU پذیرش شدند که میانگین سنی آنها $۴۹/۵ \pm ۲۲/۶$ سال (از ۲ تا ۸۸ سال) بود. ۲۳۵ بیمار مرد ($70/4$ ٪) و $99/55/7$ ٪ زن ($29/6$ ٪) بودند. بیشترین گروه ($55/7$ ٪ و $18/6$ ٪) بیماران پذیرش شده مصدومین بودند (نمودار ۱).

نمودار ۱. علت پذیرش بیماران بستری در بخش مراقبت های ویژه جراحی طی سالهای ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۰

از مجموع ۱۴۸ بیماری که بعد از اعمال جراحی (غیر تروما) وارد ICU شدند، $66/6$ ٪ بیمار تحت جراحی کتیو و $45/30/4$ ٪ بیمار بصورت اوراًنس تحت جراحی قرار گرفتند. میانگین سنی بیماران با ترومای متعدد اوراًنس $46/3 \pm 22/13$ سال، ترومای به سر $44/7 \pm 20/13$ سال، ترومای متعدد همراه با تروما به سر $38/9 \pm 22/14$ سال و میانگین سنی بیماران بعد از عمل جراحی $58/0/1 \pm 34/41$ سال بود. از نظر سن اختلاف بین دو گروه تروما و گروه بعد از جراحی معنی دار بود ($p < 0.001$) که دلالت بر جوان بودن مصدومین دارد. یکصد و هفتاد $50/8$ ٪ بیمار بهبودی کامل یافتند، $102/10/3$ بیمار ($30/5$ ٪) با بهبودی نسبی مرخص یا به بخش های دیگر منتقل گردیدند، $5/5/1$ بیمار ($1/5$ ٪) جهت اقدامات تکمیلی و ادامه درمان به مراکز تخصصی یا پیشرفته تر ارجاع شدند و $57/57$ بیمار

بیماران بعد از جراحی بود (۲۱/۵٪ در مقابل ۱۲/۶٪)، این یافته با نتایج بررسی‌های دیگر همخوانی دارد (۲۳-۲۶). در این مطالعه بیماران با سن بالاتر شانس مرگ و میرشان بیشتر بود، این یافته با دیگر تحقیقات مطابقت دارد (۲۷). در این مطالعه از دیگر عوامل تاثیرگذار بر سرانجام بیماران، هوشیاری و وضعیت همودینامیک اولیه بیماران بود که نشان داد، بیماران با سطح هوشیاری پایین (GCS \leq 8) وضعیت همودینامیک ناپایدار (MAP \leq 90mmHg) کمتر از سایر بیماران، شانس بهبودی داشتند در مطالعه Abrishamkar و همکاران در (GCS \leq 9) شهربکرد اصلی‌ترین فاکتور افزایش مرگ و میر کاهش سطح هوشیاری (GCS \leq 8) پائین‌تر از ۸ اعلام شد (۲۷). همچنین براساس مطالعه Chalya و همکاران (GCS <9 و SBP <90 mmHg) موجب افزایش مورتالیتی می‌گردد که این نتیجه با مطالعه ما همخوانی دارد (۲۸).

در مطالعه حاضر کسانی که بهبودی کامل یافتند مدت بستری کوتاه‌تری (میانگین ۹/۱۹ \pm ۵/۳ روز) در مقابل متوفیان داشتند (میانگین ۱۱/۱۷ روز) این شاخص با گزارشات Abelha و همکاران، مشابه با گزارش Adenekan و همکاران همخوانی ندارد (۲۶). از نتایج این تحقیق می‌شود دریافت که آگاهی از عوامل موثری مانند علت پذیرش (تروما و بعد از جراحی)، مدت بستری، سطح هوشیاری، فشار خون شریانی، ایتوکوبه شدن بر سرانجام بیماران در بخش مراقبتهای ویژه و شناسایی گروه پر خطر می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های سازمان‌های بهداشتی درمانی در اعتلایی خدمت رسانی، کاهش میزان مرگ و میر و تبعات فردی، اجتماعی و اقتصادی آن بکار آید.

تقدیر و تشکر

بدينوسيله از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بابل به دلیل تامین هزینه اجرای طرح، آقایان دکتر بیژنی و ساتری، خانم منیژه عرضی، پرسنل خدوم بخش مراقبتهای ویژه جراحی و واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهیدبهشتی تشکر و قدردانی می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

در مطالعه ما از ۳۳۴ بیمار ۲۲۵ (۶۰٪) مرد و میانگین سنی بیماران ۴۹/۵ \pm ۲۲/۶ سال بود. که با مطالعه Feizi و همکاران در اردبیل مطابق می‌باشد ولی با مطالعات Ulimali در تانزانیا، Isamade و همکاران در نیجریه، Gardiner و همکاران در نیوزلند و Mitchell و همکاران در جامائیکا از نظر توافق جنس مرد مطابقت ولی میانگین سنی بیماران ما بیشتر می‌باشد (۱۶-۱۲). شیوع بالای جنسی را به علت حضور بیشتر مردها در مشاغل پر خطر که با حوادث بیشتری همراه است و اختلاف سنی با دیگر مطالعات را شاید به اشتغال جوانترها در فعالیتهای پر خطر در جوامع مورد مطالعه نسبت داد. امروزه خدمت‌رسانی به بیماران بدخل در بخش‌های مراقبتهای ویژه از اهمیت بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی بالاتر برخوردار است بطوريکه در آمریکا نیمی از مردم در سال‌های آخر عمرشان خدمات مراقبتهای ویژه را تجربه می‌کنند و در کانادا ۱۱٪ بستری‌ها مربوط به در بخش‌های مراقبتهای ویژه می‌باشد (۱۷ و ۹۰ و ۵۹٪).

در انگلستان ۷۰ تا ۷۰ درصد حجم کار بخش مراقبتهای ویژه عمومی مربوط به بیماران بدخل جراحی می‌باشد (۱۹ و ۱۸٪)، با توجه به صدمات ترافیکی فزاینده و کهنسال شدن جامعه بشری و تبعات بهداشتی درمانی واپسیه نیاز به خدمات مراقبتهای ویژه سیر صعودی دارد بطوريکه پیش‌بینی می‌شود نسبت تعداد تخت بخش مراقبتهای ویژه به کل تخت‌های بیمارستانی که قبلاً ۳ تا ۵٪ بود در آینده به ۲۰ تا ۳۰٪ افزایش یابد (۳ و ۹٪). مرگ و میر بالای بیماران بستری در بخش‌های مراقبتهای ویژه (۸ تا ۰٪) بر اهمیت موضوع می‌افزاید (۲۲ و ۲۰٪). در این مطالعه بیشترین گروه پذیرش شده (۷/۵۵٪) را مصدومین تشکیل دادند که با دیگر مطالعات همسان می‌باشد (۲۲ و ۱۵٪) ولی با مطالعه Isamade و همکاران که بیشتر بیماران را بعد از عمل جراحی یافت متفاوت می‌باشد (۲۶٪). این تفاقضات احتمالاً مربوط به نوع فعالیت و الگوی پذیرش بخش‌های مراقبتهای ویژه می‌باشد.

این پژوهش همچنین نشان داد که شانس بهبودی مصدومین تقریباً نصف

Outcome of the Patients Admitted to the Surgical Intensive Care Unit of Shahid Beheshti Hospital (Babol, Iran)

N. Janmohammadi (MD)¹, E. Alijanpour (MD)², M. Bahrami (MD)^{1*}, M. Taheri (MD)³, F. Hosseni (BSc)³

1. Department of Orthopedics, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

2. Department of Anesthesiology, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

3. Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

J Babol Univ Med Sci; 16(6); Jun 2014; pp: 72-77

Received: Sep 29th 2013, Revised: Nov 6th 2013, Accepted: Jan 5th 2014.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Regarding increasing traffic accidents and major surgery in this region the number of patients who need intensive cares is increasing too. Determinants of outcome in patients admitted to the Intensive care unit are varied. The aim of this study was to evaluate the determinants of outcome in patients admitted to the surgical intensive care unit of Shahid Beheshti hospital (Babol, Iran).

METHODS: This cross sectional study was carried on patients who were admitted to the surgical intensive care unit of Shahid Beheshti hospital during 2009-2010. Information including gender, age and cause of admission, treatment process and length of stay extracted from files.

FINDINGS: Out of 334 patients, 170 (50.8%) patients recovered completely, 102 (30.5%) with partial recovery discharged or transferred to other wards, 5 (1.5%) referred to other hospitals for further evaluation and treatment and 57 (17.2%) were died. There were meaningful correlation between outcome of patients and age ($p=0.049$), cause of admission ($OR=0.52$, 95%CI: 0.28-0.97) and length of stay ($p<0.001$). There was no meaningful correlation between outcome of patients and level of consciousness and intubation, mean arterial pressure and level of consciousness.

CONCLUSION: Knowledge of determinants of outcome in patients of intensive care units may help to recognize high risk patients, optimum care planning and decreasing the mortality rate.

KEY WORDS: Determining factors, Outcome, Intensive care unit, Surgery.

Please cite this article as follows:

Janmohammadi N, Alijanpour E, Bahrami M, Taheri M, Hosseni F. Outcome of the patients admitted to the surgical intensive care unit of Shahid Beheshti hospital (Babol, Iran). J Babol Univ Med Sci 2014;16(6):72-77.

* Corresponding Author; M. Bahrami (MD)

Address: Department of Orthopedics, Shahid Beheshti Hospital, Babol, Iran

Tel: + 98 111 2252071-3

E-mail: drmbahrami865@gmail.com

References

1. Abela F, Maia P, Landeiro N, Neves A, Barros H. Determinants of outcome in patients admitted to a surgical intensive care unit. *Arquivos De Medicina* 2007;21(5/6):135-43.
2. Wild C, Narath M. Evaluating and planning ICUs: methods and approaches to differentiate between need and demand. *Health Policy* 2005;71(3):289-301.
3. Halpern NA, Pastores SM, Greenstein RJ. Critical care medicine in the United States 1985-2000: an analysis of bed numbers, use, and costs. *Crit Care Med* 2004;32(6):1254-9.
4. Adenekan A, FAPONLE A. Trauma Admissions to the ICU of a tertiary hospital in a low resource setting. *Afr J Anaesthesia Intensive Care* 2009;9(2):5-7.
5. Heyland DK, Lavery JV, Tranmer JE, Shortt SE, Taylor SJ. Dying in Canada: is it an institutionalized, technologically supported experience? *J Palliat Care* 2000;16 Suppl:S10-6.
6. Angus DC, Barnato AE, Linde-Zwirble WT, et al. Use of intensive care at the end of life in the United States: an epidemiologic study. *Crit Care Med* 2004;32(3):638-43.
7. Garland A, Olafson K, Ramsey CD, Yogendran M, Fransoo R. Epidemiology of critically ill patients in intensive care units: a population-based observational study. *Critical Care* 2013;17(5):R212.
8. Ghoneim AHA, Hussein RM, El-Ghamry R, Mahmoud LY. Patterns of admitted cases to Respiratory Intensive Care Unit at Zagazig University Hospitals, Egypt. *Egyptian J Chest Dis Tuberculosis* 2013;62(4):61-8.
9. Barnato AE, McClellan M, Kagay CR, Garber AM. Trends in inpatient treatment intensity among medicare beneficiaries at the end of life. *Health Serv Res* 2004;39(2):363-75.
10. Canadian Institute for Health Information. Inpatient hospitalizations and average length of stay trends in Canada, 2003–2004 and 2004–2005. Analysis in brief. Ottawa: Canadian Institute for Health Information 2005. https://secure.cihi.ca/free_products/hmdb_analysis_in_brief_e.pdf
11. Gandham S. Orthopaedic patients who require intensive care admission. *Trauma & Treatment* 2013;2(3):2-5.
12. Feyzi I, Eydi M, Ansari M. Mortality rate and effective factors of patients in intensive care unit. *J Ardabil Univ Med Sci* 2009;8(4):420-23. [in Persian]
13. Ulimali A. Clinical outcomes and their associated factors for post-ICU patients admitted in the wards at Muhimbili national hospital and Muhimbili Orthopadeic Institute, Dar es Salaam Tanzania. *Muhimbili University of Health and Allied Sciences* 2010. <http://ir.muhas.ac.tz:8080/jspui/handle/123456789/1030>
14. Isamade ES, Yiltok SJ, Uba AF, Isamade EI, Daru PH. Intensive care unit admissions in the Jos University Teaching Hospital. *Niger J Clin Pract* 2007;10(2):156-61.
15. Mitchell V, Scarlett M. Trauma Admissions to the ICU of The University Hospital of the West Indies, Kingston, Jamaica. *ITACCS* 2001:86-9. http://www.itaccs.com/traumacare/archive/winter_01/admissions.pdf.
16. Gardiner JP, Judson JA, Smith GS, Jackson R, Norton RN. A decade of intensive care unit trauma admissions in Auckland. *N Z Med J* 2000;113(1115):327-30.
17. Curran JE, Grounds RM. Ward versus intensive care management of high-risk surgical patients. *Br J Surg* 1998;85(7):956-61.
18. Gallimore SC, Ingram GS, Sherry KM. The Report of the National Confidential Enquiry into Perioperative Deaths 1994/95. *NCEPOD* 1995;3(1):28-31.
19. Scottish Audit of Surgical Mortality Annual Report. www.isdscotland.org 2010. Accessed June 28, 2012.
20. Wu AW, Pronovost P, Morlock L. ICU incident reporting systems. *J Crit Care* 2002;17(2):84-96.
21. Marino PL. The ICU Book. 4th ed. London: J.B. Lippincott Williams & Wilkins 2013; pp: 83-95.
22. Mayr VD, Dünser MW, Greil V, et al. Causes of death and determinants of outcome in critically ill patients. *2006;10(6):R54.*

- 23.Hernandez-Tejedor A, Garcia-Fuentes C, Toral-Vazquez D, Chico-Fernandez M, Alted-Lopez E. Differences in injury mechanism and pattern, severity and outcome of multiple trauma patients depending on gender. *Med Intensiva* 2008;32(7):337-41.
- 24.Ahubakar A, Ojo E, El-Nafaty A, Edomwonyi N. An audit of one-year intensive care practice in a developing country. *The Internet Journal of Anesthesiology* 2007;18:2.
- 25.Gowing R K. M. Injury patterns and outcomes associated with elderly trauma victims in Kingston, Ontario. *Can J Surg* 2007;50(6):437-44.
- 26.Taylor JM, Gropper MA. Critical care challenges in orthopedic surgery patients. *Crit Care Med* 2006;34(9 Suppl):S191-9.
- 27.Abrishamkar S, Abedinzadeh M, Arti H, Danesh A, Hooshmand F. Analysis of the etiology and mortality in the ICU of Kashani General Hospital of Shahrekord between 1998 until 2001. *J Shahrekord Univ Med Sci* 2004;6(3):73-8. [in Persian]
- 28.Chalya PL, Gilyoma JM, Dass RM, et al. Trauma admissions to the intensive care unit at a reference hospital in Northwestern Tanzania. *Scand J Trauma Resusc Emerg Med* 2011;19:61.